

ממתק לשיבת

זמני השבת
ירושלים תל-אביב חיפה באר-שבע
כניסת השבת 4:09 4:23 4:27
צאת השבת 5:25 5:26 5:28

נהנים עם איצי

שלום לך יומני היקר,

היה לי תור לטפול אצל רופא השנים. ישבתי לי בחדר ההמתנה, ובפנים עלו קולות כאלו צורמים – בזזז... קולות שממש לא עושים חשק להפגש פנימה... החלטתי להעסיק את עצמי במשהו. פתחתי חמט שהיה אתי והתעמקתי בחידה הקשה ששאל היום המורה, על פרוש רש"י. התאמצתי למצא את הפתרון, ולא שמתי לב לזמן החולף. פתאום שמעתי שמישהו קורא לי בקול. לרגע התבלבלתי, איפה אני נמצא בכלל?

נכנסתי לטפול וחשבתי לעצמי, כמה טוב לי שהתורה יכולה ללכת אתי לכל מקום. כמה אני יכול לנצל את הזמן בצורה הכי טובה, ולהרגיש בכל מקום כאלו בעצם אני בבית המדרש!

זה הזכיר לי מה שהסביר האדמו"ר הזקן לנכדו הרבי הצמח צדק, כשהיה ילד קטן והתפלא על הפרוש לפיו השנים האלו, של "ויחי יעקב בארץ מצרים..." – היו שנותיו הטובות ביותר של יעקב אבינו. איך זה יתכן? הרי ארץ מצרים, היתה ארץ כל כך נמוכה, בלי שום קדשה! תשובתו של הרבי לנכדו היתה: שיעקב אבינו שלח את יהודה לפניו למצרים, כדי להכין שם בית מדרש, מקום לשיבת בו וללמד תורה. כשלו מדים תורה, מתקרבים אל השם ויכולים לחיות חיים אמתיים בכל מקום, גם במצרים.

בקצור, הכל תלוי בנו. אנחנו יכולים להפוך כל מקום, למקום 'חי' שהוא בית מדרש!

שלך, אלי

הדלקה בכפור

תקציר: בפתנה אסירים בסיביר, תחת הפיקוד הסובייטי, קבוצת יהודים נתפסת בקהלך הדלקת נר ראשון של חגגה. פנהיג החבורה, פרדכי, מוכא לטפול, ושופע שפעשו פנות, על כי "אותת לאויב" באפצעות האורות הקטנים...

יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שליחות
ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000 • טל' 03-3731777 • פקס' 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

עריכה: ד. גרוומן
ניקוד ועיצוב: פרלשטיין אירוס: רפי דרוק
משתתפים: מ"ם הרשקוביץ, עוזי קפלון

נא לשמור על קדושת הגיליון

והנה כארי בסוגר. ואז שמע בניהו את קול צעדי קרב והולך אל הדלת. אוי! הוא הולך לנסות שוב לפתח את הדלת!...

"אל תגע בדלת!", צרח פתאום בניהו בחרדה גדולה עד מאוד. "אני כאן. את קולך שמעתי ואבוא מהרה לעזר לך, אלא שהספסל תקוע כאן בחזקה רבה. אם תדחף את הדלת אפלו מעט כלפי חוץ, שוב לא אצליח לשלף את הספסל... הרפה מן הדלת ותן לי לנסות".... ובניהו הביט באימה בידיית – היא שבה לתנוחתה הקודמת. משמע, הוא האמין לי ועזב את הידיית!

בניהו מהר ונשכב על הקרקע, כפות רגליו על הדלת וראשו נוגע בקיר ממול. "בכל רגע אמורים החברים לחזור עם הספסל ובינתיים, אם ינסה בכל זאת לפתח, אתנגד לו בכל כוחי. שיחשב שהספסל עדין כאן".... אלא שסבלנותו של הרומאי פקעה מקדם מן הצפוי. "נו כבר, ילד. שלף את הספסל הארוך הזה!" ובדברו לא התאפק ונסה שוב לפתח את הדלת!...

בניהו התנגד ברגליו בכל הכוח אלא שעדין, הוא לא היה ספסל אמתי ויוליוס הצליח בכל זאת להדף מעט את הדלת החוצה כדי סדק צר ולהבחין בנער השוכב על הרצפה וחוסם אותו!...

"זו הצדה!", השתאג הרומאי והתנפל על הדלת בכל כוחו. בניהו חש כי הוא נמחץ כמעט, אך הוא אזר את כל כוחו ונותר שוכב מתוח כקורה, חוסם את הדלת. אבל זה היה קרב אבוד מראש, ובניהו התחרט מרה על החלטתו הנמהרת. כמה אוכל להחזיק מעמד חשב באימה והרגיש שראשו עומד להתפוצץ... ברגע זה הגיעה למקום קבוצת גזעון. "מהרו!", קרא אליהם בניהו נואשות. "עזרו לי!"

זה היה נס שהגיע ממש ברגע האחרון. בן רגע התמלא החלל שבין הדלת לקיר בילדים צפופים ודחוקים זה לזה, בניהו זחל מתחתם מאשר וחש כי קבל את חייו במתנה.

תקציר: סריקות שנעשו בניהו העלו פי עזב הרומאי את העיר. מונבו נכנס בשלוח אל החרבה ו... פוגש את יוליוס פנים אל פנים?

106 ספסל אנושי

מונבו נרתע לאחור בבהלה נוראה והדף חזרה את הדלת לסגרה. "הוא בפנים".... למלל בחרדה לחבריו. "הוא ישן בפנים! אינני מבין למה לא יצא החוצה.. בואו נברח!"

"אני יודע!", קפץ בניהו. "אחרי שנסה בתחלה שוב ושוב לפתח את הדלת ולא הצליח, הוא התיאש מלנסות שוב! אתם מבינים? הוא בטוח שהדלת חסומה עדין על ידי הספסל"....

"צודק!", אורו עיניו של מונבו. "הבה נרוץ ונחזיר את הספסל הנה, בטרם יתעורר". "רוצו אתם", אמר לפתע בניהו באמץ, "ואני אשאר כאן לשמר את פתח החרבה. שמא ינסה שוב לפתח ויגלה שהיא פתוחה. אל תחששו לי", מהר לומר. "אשמר לנפשי. ברגע שאשמע שהוא מתחיל להתעורר, אשא את רגלי"....

בניהו היה נחוש בהחלטתו. אולי רצה לכפר במעשהו זה על שגגתו. "מהרו חושו אל תעמדו!", האץ בהם. "הוא יכול להתעורר כל רגע. הביאו כבר את הספסל!"

מונבו התלבט רגע ואז פתח בריצה מהירה וכל החבורה אחריו, למעט בניהו. הם נעלמו בקצה הרחוב והדממה שבה לשכון באזור. דממה שקטה מדי.. הרהר בניהו באימה. קדם היה שקט פחות. מה נשתנה?

הנחירות! התקפץ לבו באימה. הנחירות פסקו. משמע, הוא התעורר...
"הצילו!", בקעה מבפנים צעקתו הנואשת של הרומאי. קולו היה חלש מעט ונכר כי כבר צעק את הצעקה הזו מאות פעמים ביממה האחרונה בטרם נרדם מאפיסת כוחות.
קול פסיעותיו נשמע בברור, צועד הנה

בנית משפחת גאולה

צביקה: זה מוזר. רק יום אחד, בעשירה בטבת, התאבלנו על פריצת חומות ירושלים, ונהו חזרנו לחיים הרגילים.

אבא: מי אמר שחיים? לחזור לחיים הרגילים? אפשר להמשיך...

צביקה: להמשיך לצום ולהתאבל? איך אפשר?

אבא: לא. להמשיך ולפעל לפי מה שאנחנו לומדים מהיום הזה. הגבלים הרשעים הטילו מצור על ירושלים כדי להחליש את העיר. התפקיד שלנו הוא לחזק את ירושלים, על ידי חיזוק חומות העיר.

צבי: אתה מתבונן באכת שנסע לירושלים ונעשה משהו עם החומות הענקיות?

אבא: אכפי... כפיש לא. אני מתבונן למה שאנחנו יכולים לעשות עם ירושלים הקדושה שנמצאת בתוך הלב של כל אחד מאתנו. עם הנשמה. כל קיום מצוה וכל זמירות מעברה, אלו אבנים הפוזקות את החומות של ירושלים הפנימית.

אבא: ואלו הן גם האבנים הבונות את חומות ירושלים הגדולה והאמתית, ירושלים הבנויה, בבוא הגאולה.

אל היהודי ואמר כי הוא מעריך את העבודה שספק את ההזמנה קדם המועד שנקבע, ולכן הוא רוצה להכפיל את ההזמנה, ואף להוסיף לו זהוב על כל סריג.

הפריץ בקש לצאת ולראות בעצמו את הסריגים וכן לבדוק את רשום התשלומים עבור הסחורה. לאחר שמשש ובדק את הסריגים והם מצאו חן בעיניו מאוד, צוה להכניס את הסחורה למחסן בנוכחותו. פניו של בנדיצקי, המשפלות ממלא, החורו.

כאשר התחיל חיים שמעון להכניס את הסחורה החדשה לצד זו הישנה, הזדעק וקרא: "הסריגים הישנים אינם שלי! זו סחורה ירודה, שערכה אינו מגיע אף למחצית מחיר הסריגים שלי".

הפריץ נדהם והחליט לחקר את העניין ביסודיות. הוא בקש לקרא לשנים מעובדיו, שלוו את בנדיצקי במסעו לדבורמיסל, לעריכת ההזמנה. הוא התחייב לפניהם כי אם יאמרו את האמת לא יאנה להם כל רע.

בפיק-ברפים ספרו השנים כי בנדיצקי מכר את הסחורה שקבל מחיים שמעון, ובמקומה קנה סחורה זולה. עם זה דווח כי מחיר הסריגים שקנה היה יקר מכפי ששלם בפעל לחיים שמעון. כך הרויח מכל הכוונים...

בנדיצקי סלק מתפקידו ונענש קשות, ובתוך כך השתנה יחסו של הפריץ הצעיר אל היהודים. הפריץ הופיע בבית-הקהל בליאדי, בקש את סליחת היהודים והזמין אותם לשוב אל אחוזותיו.

חיים שמעון דרש לפגש את ורביצקי עצמו. "לא אכפת לי על הסחורה, אך רצוני לדעת איזה פגם מצא בה", טען באזני בנדיצקי.

טענותיו לא ענינו את מנהל החצר. הוא הניף את שוטו לעבר היהודי והציע לו להסתלק מיד מהמקום. באי-בררה לקח עמו חיים שמעון את הסחורה ופנה לאכסניה סמוכה, כדי לתכנן את צעדיו. חשד כבד עלה בלבו כי זו תחבולה של בנדיצקי, וכי זה החליט על דעת עצמו לבטל את החוזה.

בינתיים נודע באחוזת הפריץ כי היהודי הביא את הסריגים ומנהל החצר שלח אותו. הפועלים הרימו את קולם והתלוננו על הקר העז ועל המחסור בלבוש חם, עד שהתגלגלו הדברים לאזני ורביצקי. בשצף-קצף צוה לקרא לבנדיצקי, ובה-בצת שלח לקרא לחיים שמעון.

הפריץ פנה אל בנדיצקי ושאל מדוע סרב לקבל את סחורתו של חיים שמעון. זה החל לענות, אך הפריץ השתיק אותו בתרפות ובגדופים, בעודו מצליף בו במגלבו. הוא פנה

והסביבה נקטעה בזכות מארץ ששנה באחת את יחסו של הפריץ הצעיר אל היהודים.

בעיר דבורמיסל התגורר סוחר סריגים יהודי, חיים שמעון שמו. הוא היה תלמיד-חכם ואדם שנון ותקיף. לסריגים שלו יצאו מוניטין בכל הארץ.

החצר התקרב והפריץ בקש להצטיד בסריגים חמים בעבור מאות עובדיו. ברורים שעשה העלו כי אין תחליף לסריגים של היהודי מדבורמיסל. פיון שפך נשלח בבנדיצקי, מנהל החצר, לדבורמיסל כדי להזמין מאתם סריגים אצל חיים שמעון.

בתחלה התנהל הכל כשורה. חיים שמעון מסר לידי בנדיצקי מקצת הסריגים, שהיו במלאי. הוא התם על חוזה שבו התחייב לספק את הסחורה כלה עד מועד נקוב, ולהביאה בעצמו אל חצר הפריץ.

חיים שמעון שמח על ההזמנה הגדולה, שהבטיחה לו רוח נאה, אולם גם חשש ממצב-רוחו של הפריץ. לכן השתדל בכל כוחו שהסריגים ייצרו באיכות הגבוהה ביותר. הוא גם שלם יותר לעובדיו, כדי שהסריגים יהיו מוכנים עוד קדם המועד שנקבע. כך קנה הפריץ לא ימצא שום עלה לתלונה או לכעס.

בבוא היום בא חיים שמעון לאחוזת הפריץ והסחורה המוכנה עמו. לתדהמתו זכה 'לקבלת פנים' שלא צפה לה. מנהל החצר בבנדיצקי הודיע לו כי הפריץ בטל את העסקה ודרש ממנו לעזב מיד את האחזה.

קוראים בענין

סופו של נוכל

תושביה היהודים של העירה ליאדי נהנו מיחס של כבוד בימי הפריץ הזקן. רבים מהם מצאו את פרנסתם באחוזותיו הרבות. במיוחד נחקה בזכרונם השתדלותו של הפריץ לטובת היהודים לאחר מה שכנה 'השרפה הגדולה'.

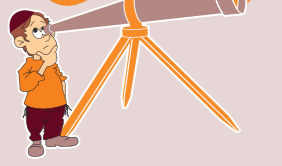
זה היה לפני יותר משלוש מאות שנה. בעירה ליאדי פרצה דלקה והיא התפשטה במהירות, וכלתה את מרבית בתי העירה. רבים נהפכו באחת לעניים חסרי-כל ונטולי קורת-גג.

עקב מצב החרום שנוצר יצא רב העירה, בראש משלחת ממכבדי הקהלה, להפגש עם הפריץ ולבקש את עזרתו. הפריץ הזקן קבל אותם בסבר פנים יפות ונרתם לעזרתם. הוא הורה לאנשיו להביא מן היער חנם אי-כסף כמות ענקית של גזעי עצים, להקמת בית-המדרש מחדש, ולבנית בתים בעבור העניים.

אולם תקופת עבודה זו הסתיימה עם מות הפריץ הזקן. את מקומו תפס בנו, ורביצקי, פריץ צעיר וקפריזי, שהתברר שהוא כעסן ובעל שגוונות. חיייהם של היהודים נעשו קשים במיוחד עם מנויו של מנהל המשק החדש, יאן בבנדיצקי, שהחליף את המנהל היהודי הקודם, ר' אהרן יוסף.

בנדיצקי זה היה שונא ישראל משבע ורע ליהודים. מאז החל לנהל את האחוזות פטרו יהודים רבים. תקופת סבל זו ליהודי ליאדי

דמות מהפרשה

השליח מלודקיא

פעם אחת, הצרכו אנשי מדינת לודקיא לקנות להם שמן. נתנו לי מיליון דינרים, ואמרו לי: "לך הבא לנו!".

הלכתי לירושלים, אך לא הייתה להם כמות גדולה כל-כך. הם שלחו אותי לצור ומשם שלחו אותי לגוש-חלב. בגוש, שלחו אותי לבעל חלקת זיתים.

הגעתי אליו וראיתי שהוא הולך יחף, בבגדים קרועים ומסקל אבנים מהחלקה שלו. אמרתי לעצמי בגחוף: "כנראה שהיהודים סתם 'עבדו' עלי".

אבל ליתר בטחון שאלתי אותו: "יש לך שמן במיליון דינרים?".

"בהחלט!", אמר האיש. "רק תן לי לסיים את העבודה כאן, ואביא לך!".

זה כבר היה נשמע מענין, חפיתי לו. לוייתי אותו הביתה, ושם ראיתי אותו רוחץ את רגליו בשמן זית זה, מתוך ספלי זהב... לפליאתי, הסביר האיש: "עקב אבינו אמר לאשר 'טובל בשמן רגלו', ומאז הברכה מתקיימת!".

עכשו נותרה רק הבעיה: איך לסחב את כל זה ללודקיא? לא תאמינו: שכרתי כל חמור, כל גמל וכל פרד בארץ ישראל - והבאתי את השמן. השמן המשבח הספיק לשנים רבות, ובכל פעם שהשתמשו בו ראינו מחדש מה כוחה של ברפת הצדיק יעקב.

מחכימים ונהנים

מיהו בעל הבית

החסידי המפרסם רבי הלל מפאריטש היה מפרסם בצדקותיו ובעבודת-השם המפלאה שלו. הוא נהג לעסק בתורה ובתפלה כל שעות היממה, וכאשר הייתה העיפות נופלת עליו, היה שוכב על מטתו, ישן כחצי שעה, ושב רענן לעבודת הבורא.

פעם שאלו אותו, איך הוא מצליח להתעורר בדיוק בזמן שקצב לעצמו, וזאת בשעה שהוא מתמוטט מעיפות.

השיב רבי הלל בפשטות ובתמימות: "הרי אני בעל-הבית על גופי. אני אומר לו כמה לישון וכך הוא עושה. האם יתכן שגופי יהיה אדון עלי, והוא יאמר לי מתי לישון ומתי להתעורר?!"

מגלים עולם

כיצד נוצרה האש לראשונה? במוצאי שבת הראשונה בעולם, מספרת לנו הגמרא, "נתנו הקדוש ברוך הוא דעה באדם הראשון... והביא שתי אבנים וטחנן זו בזו ויצא מהן אור".

תקופה ארפה היו מדליקים אש בעזרת שתי אבני צור' כהות, שהיו משפשפים אותן אחת בשנייה, ניצוצות היו נתזים מעצמת השפשוף והיו נתפסים בזרדים או בעלים יבשים הייתה נדלקת... היו תקופות בהן, בחורף, היו שומרים עלים ועצים יבשים שלא ירטבו, כדי שיוכלו להדליק אותם ולחמם את הבית. מאחר יותר הכינו גרות שמן: היו לוקחים צלוחית, שמים בה שמן ופתילה וכך מאירים ומחממים. במאות השנים האחרונות השתמשו בגרות שעוה, שאינם נוזלים וגם לא נשפכים. עם גלוי הנפט הדליקו אש בעששיות שמלאו בנפט, שאמנם האירו וגם חממו מעט, אך פלטו עשן ופיח.

